

Державна служба України з надзвичайних ситуацій
Національний університет цивільного захисту України

БЕЗПЕКА ПРАЦІ: ОСВІТА, НАУКА, ПРАКТИКА

Збірник матеріалів
Всеукраїнської науково-практичної конференції

Харків
20 листопада 2014 року

ЗМІСТ

Секція І.

Безпека праці: нормотворчий та організаційний аспекти

<i>Азаров С.І., Сидоренко В.Л., Єременко С.А.</i> Становлення культури охорони праці в Україні.....	7
<i>Алексєва О.С., Чубань В.С.</i> Основні завдання системи управління охороною праці державної служби України з надзвичайних ситуацій.....	9
<i>Артем'єв С.Р., Андронов В.А.</i> Напрями створення працівникам нормальних умов праці.....	11
<i>Артем'єв С.Р., Дворецкий С.И.</i> Базовые положения трудового кодекса России про ответственность лиц за нарушение норм охраны труда.....	12
<i>Артем'єв С.Р., Шапорев В.П.</i> Особенности организации охраны труда маломасштабных предприятий.....	13
<i>Астаф'єва К.О.</i> Проблеми організації професійної діяльності диспетчерської зміни як невеликої групи авіаційних операторів.....	14
<i>Ахалаія А.Д., Древалі Ю.Д.</i> Питання промислової безпеки в рекомендаціях парламентських слухань.....	15
<i>Ахалаія А.Д., Стрілець В.М., Адищенко М.І.</i> Подальший розвиток методів експертного оцінювання професійного ризику.....	17
<i>Бігун В.В., Гречанинов В.Ф., Литвинов В.В.</i> «Інкубатори» фахівців як сучасна форма вищої освіти.....	18
<i>Білан С.В., Дейнеко Н.В., Непосодіна Д.М.</i> Аналіз основних моделей систем управління охороною праці в Україні.....	20
<i>Білан С.В., Солодовникова К.С.</i> Праця в Україні: гендерний аспект.....	23
<i>Білан С.В., Хоменко І.Ю.</i> Проблеми працевлаштування в Україні: інклюзивний аспект.....	25
<i>Бекиров Р.Н., Круглов С.А.</i> Системно-процесний підхід к концептуальной модели обеспечения безопасности работ в учебных мастерских общеобразовательных школ.....	28
<i>Бекиров Ш.Н., Губарев А.Н.</i> К разработке модели управления информационными потоками при обучении персонала вопросам охраны труда для выполнения работ с повышенной опасностью.....	30
<i>Бернацький М.В.</i> Охорона праці: європейські стандарти та законодавство України.....	31
<i>Боголій М.О., Гвоздій С.П.</i> Проблема молодіжного безробіття в Україні.....	33
<i>Войналович О.В., Зубок Т.О.</i> Особливості організації навчального процесу в навчально-методичних центрах з охорони праці.....	36
<i>Горностай О.Б.</i> Роль наглядової діяльності за станом охорони праці в Україні.....	38
<i>Гусєв В.Н., Селиванов С.Е., Макаренко В.Н., Токарев В.И.</i> Разработка мероприятий по защите от производственного шума и вибрации на морских судах.....	39
<i>Дендаренко Ю.Ю., Пархоменко Т.В.</i> Правове виховання співробітників ДСНС України у питаннях охорони праці.....	41
<i>Древалі Ю.Д.</i> Про роль принципів в діяльності міжнародної організації праці.....	42
<i>Древалі Ю.Д., Мішеніна О.С.</i> Питання формування та реалізації державної політики у сфері охорони праці.....	44
<i>Древалі Ю.Д., Лінецький Л.М.</i> Причини та передумови створення міжнародної організації праці.....	47
<i>Засуцько С.С.</i> Правове забезпечення охорони праці в Україні.....	48
<i>Зоря М.В., Галочкін С.В., Лисенко Ю.А., Мохнатко І.М.</i> Шляхи удосконалення методів управління охороною праці на підприємствах аграрного сектору економіки.....	50

УДК 351.78

Горностаї О.Б.
Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

РОЛЬ НАГЛЯДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗА СТАНОМ ОХОРОНИ ПРАЦІ В УКРАЇНІ

Зниження рівня виробничого травматизму та професійних захворювань є основною метою державної політики в галузі охорони праці. Як відомо, в Україні більшість яєчасних випадків на виробництві стаються через організаційні причини. Одним з аспектів організаційних причин є недосконале управління охороною праці.

Управлінська діяльність поділяється на декілька функцій, серед яких важливе місце займає контроль, а також нагляд. Ці два поняття мають різне значення, проте мета їх проведення одна - виявлення недоліків щодо організації праці, технічного забезпечення, соціально-економічних аспектів охорони праці на об'єкті тощо. Проведення нагляду чи контролю має свої особливості. Так, особливостями нагляду є те, що: він здійснюється за діяльністю роботодавців, які не перебувають у підпорядкуванні органу нагляду; повноваження органу нагляду носять владний характер; орган нагляду приймає правоохоронний акт індивідуального значення, який містить вимогу усунути правопорушення або передбачає міру покарання (санкцію).

Контроль на відміну від нагляду може здійснюватися також щодо підпорядкованих в адміністративному порядку роботодавців. Крім того, акти органів контролю можуть видаватися і за відсутності правопорушень, що свідчить про їх попереджувальний та рекомендаційний характер. Контроль дає можливість оперативно виявити можливі відхилення від норм безпеки праці, перевірити виконання запланованих заходів та управлінських рішень можливо лише на підставі регулярного та об'єктивного контролю на підприємстві. Для забезпечення безпечних умов праці ця функція повинна виконуватись безперервно у часі, тому проведення контролю на різних ступенях управління забезпечить підвищення рівня безпеки на підприємстві.

Нагляд за додержанням законодавства з охорони праці – це діяльність компетентних органів, що спрямована на захист прав працівників на безпечні умови праці. Найважливішим таким органом є Держгірпромнагляд. За 2013 рік територіальними управліннями Держгірпромнагляду проведено 144 150 перевірок. Під час здійснених перевірок виявлено 1 489 190 порушень вимог законів та інших нормативно-правових актів з охорони праці [1]. Діяльність Держгірпромнагляду у Львівській області здійснюється перевіркою стану безпеки та охорони праці на кожному підприємстві незалежно від форми власності та виду діяльності в 28 галузях суспільного виробництва. Протягом 2013 року цією організацією: проведено перевірок виробничих об'єктів – 6981; кількість перевірок, під час яких було виявлено порушення – 5838; кількість виявлених порушень – 67503; кількість при зупинок - 3212; кількість осіб притягнутих до відповідальності – 4308, тому числі окремо - керівників підприємств – 1427 [2].

Отже, виявлення такої великої кількості порушень показує, що проведення періодичного нагляду, а також безперервного в часі контролю є вкрай необхідним для забезпечення високого рівня безпеки праці на об'єкті та в Україні загалом. Проведення наглядової діяльності з одного боку є правовим механізмом регулювання права працівника на безпечні умови праці, на його соціальний захист, а з іншого боку є одним з засобів профілактики травматизму і професійної захворюваності.

ЛІТЕРАТУРА

1. <http://dnop.gov.ua/index.php/nk/diyalnist/naglyadova-diyalnist> - Офіційний сайт Держгірпромнагляду.

2. <https://docs.google.com/file/d/0B1JYZwstV0b5Y05QZXFfsS3VDQ0U/edit?pli=1> - Пояснювальна записка до річних звітних матеріалів щодо стану промислової безпеки та охорони праці на підприємствах Львівської області (піднаглядних територіальному Держгірпромнагляду у Львівській області).

УДК 628.517.2:629.122

¹Гусев В.Н., ¹Селиванов С.Е., ²Микаренко В.Н., ²Токарев В.И.
¹Херсонская государственная морская академия
²Национальный авиационный университет, г. Киев

РАЗРАБОТКА МЕРОПРИЯТИЙ ПО ЗАЩИТЕ ОТ ПРОИЗВОДСТВЕННОГО ШУМА И ВИБРАЦИИ НА МОРСКИХ СУДАХ

В настоящее время вопросы снижения производственного шума и вибрации занимают определенное место в науке и практике судостроения.

Одним из мероприятий по защите от шума и вибрации на судне является снижение вибрации и шума гибких механических конструкций, которые колеблются под действием вредных внешних динамических нагрузок, другим – снижение шума в самом источнике и ослабление звуковой энергии, распространяющейся по воздуху и конструкциям корпуса, применением средств звукоизоляции, звукопоглощения. Из физики: звукопоглощение отличается от звукоизоляции главным образом тем, что звукоизоляция удерживает звуковые волны внутри помещения, не выпуская их за его пределы, а звукопоглощение предотвращает отражение звука от стен помещения.

В работе с одной стороны, проводится мероприятие по разработке метода повышения динамического качества управления гибкими механическими конструкциями, которые вибрируют под действием внешней динамической нагрузки на основе автоматического снижения уровней вибрации и акустического излучения, с другой стороны, проводится экспериментальное исследование по выбору звукопоглощающего материала, с целью дальнейшего внедрения на судах.

В теории автоматического управления можно выделить две характерные задачи: 1) в заданной системе автоматического управления (САУ) найти и оценить переходные процессы – это задача анализа; 2) по заданным переходным процессам и основным показателям разработать САУ – это задача синтеза.

Под синтезом системы автоматического управления понимается направленный расчет, имеющий конечной целью отыскание рациональной структуры системы и установление оптимальных величин параметров ее отдельных звеньев.

Синтез параметров системы заданной структуры и синтез корректирующих устройств системы по заданным показателям качества рассматривают как инженерную задачу, сводящуюся к такому построению САУ, при котором обеспечивается выполнение технических требований.

В работе разработано САУ вибрацией композитных балок и пластин и новый метод ее синтеза под внешней динамической нагрузки с целью снижения уровней вибрационного ускорения в широкой полосе низких частот. В отличие от существующих методов, новый метод позволяет снизить вибрацию по всей поверхности гибких механических конструкций и обеспечивает стойкость САУ в заданном диапазоне частот вынужденных колебаний.

В экспериментальной части работы в качестве выбора звукопоглощающего материала, с целью дальнейшего внедрения на судах были проведены исследования с материалом на основе барьерно-боратного пеностекла (ББП).

В работе при проведении эксперимента по изучению защитных свойств ББП использовали четыре образца пеностекла: беспримесное барьерно-боратное пеностекло;